ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 15ης Ιουλίου 1970*

Στην υπόθεση 41/69,

ACF Chemiefarma NV, ανώνυμη εταιρία με έδρα το Άμστερνταμ, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο της, H. van den Heuvel, Rokin 84, Άμστερνταμ, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο E. Arendt, Centre Louvigny, 34 b, rue Philippe II,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο E. Zimmermann, επικουρούμενο από τον G. Van Hecke, δικηγόρο στην Cour de cassation του Βελγίου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το νομικό της σύμβουλο, E. Reuter, 4, boulevard Royal,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως ή μεταρρυθμίσεως της απόφασης της Επιτροπής, της 16ης Ιουλίου 1969, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 192 της 5ης Αυγούστου 1969, σελ. 5 επ. και η οποία αφορά διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, πρόεδρο, R. Monaco και P. Pescatore, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, A. Trabucchi (εισηγητή), W. Strauß και J. Mertens de Wilmars, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενικός εισαγγελέας: J. Gand
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Από κοινού με πέντε άλλες ολλανδικές επιχειρήσεις, οι οποίες στη συνέχεια αντιπροσωπεύονταν πάντοτε από αυτή, η εταιρία NV Nederlandse Combinatie voor Chemische Industrie, με έδρα το Άμστερνταμ (η οποία θα αποκαλείται στο εξής «Nedchem»), την οποία διαδέχτηκε η προσφεύγουσα εταιρία, συνήψε, το 1958, με τις επιχειρήσεις C.F. Boehringer & Söhne, με έδρα το Mannheim, και Vereinigte Chininfabriken Zimmer & Co. GmbH, με έδρα το Mannheim (οι οποίες θα αποκαλούνται στο εξής «Boehringer») και Buchler & Co., με έδρα το Braunschweig, συμφωνία με την οποία αυτές οι επιχειρήσεις επιφύλαξαν για τις ίδιες τις αντίστοιχες εθνικές αγορές τους και προέβλεψαν τον καθορισμό των τιμών και των ποσοστώσεων για την εξαγωγή κινίνης και κινιδίνης με προορισμό άλλες χώρες.

2 Η Buchler αποσύρθηκε από τη συμφωνία αυτή στις 28 Φεβρουαρίου 1959.

3 Τον Ιούλιο του 1959, μετά από επέμβαση του Bundeskartellamt (Γερμανικής Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Διεπιχειρησιακών Συμπράξεων), στο οποίο είχε κοινοποιηθεί η συμφωνία, η Boehringer και η Nedchem μετέβαλαν αυτή τη συμφωνία κατά τρόπον ώστε να εξαιρεθούν από αυτήν οι παραδόσεις με προορισμό τα κράτη μέλη της ΕΟΚ.

4 Το 1960 συστήθηκε μια καινούργια σύμπραξη μεταξύ της Nedchem και των δύο άλλων επιχειρήσεων που προαναφέρθηκαν και επεκτάθηκε λίγο μετά σε γαλλικές και αγγλικές επιχειρήσεις.

5 Η σύμπραξη αυτή στηρίχτηκε καταρχήν σε σύμβαση, η οποία αφορούσε το εμπόριο με τις τρίτες χώρες (που θα αποκαλείται στο εξής «σύμβαση εξα-

γωγών») και η οποία προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τον εναρμονισμένο καθορισμό των τιμών και των εκπτώσεων που εφαρμόζονταν στις εξαγωγές κινίνης και κινιδίνης και την κατανομή ποσοστώσεων εξαγωγής, η οποία εξασφαλιζόταν με ένα σύστημα συμψηφισμού για τις περιπτώσεις υπέρβασης της ποσόστωσης εξαγωγής ή μη κάλυψής της.

6 Επιπλέον, μία «συμφωνία κυρίων» μεταξύ των ίδιων συμβαλλομένων επεξέτεινε τις προαναφερθείσες διατάξεις σε όλες τις πωλήσεις που πραγματοποιούνταν στο εσωτερικό της Κοινής Αγοράς.

7 Η πράξη αυτή θέσπισε επίσης την αρχή της προστασίας των εθνικών αγορών προς όφελος καθενός από τους παραγωγούς και υποχρέωσε τις γαλλικές εταιρίες, που ήταν μέλη της σύμπραξης να μην παρασκευάζουν συνθετική κινιδίνη.

8 Η Επιτροπή, με απόφαση της 16ης Ιουλίου 1969 (PB L 192, σελ. 5 επ.), θεωρώντας ότι οι περιορισμοί του ανταγωνισμού που προβλέπονταν με αυτό τον τρόπο μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, επέβαλε στην προσφεύγουσα πρόστιμο 210 000 λογιστικών μονάδων.

9 Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Σεπτεμβρίου 1969, η επιχείρηση Chemiefarma NV άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης αυτής.

A — *Επί του λόγου ακυρώσεως περί αναρμοδιότητας της Επιτροπής*

10 Η προσφεύγουσα, στηριζόμενη στο ότι η σύμβαση εξαγωγών είχε κοινοποιηθεί στις αρμόδιες εθνικές αρχές χωρίς να ανακύψουν αντιρρήσεις, καλεί το Δικαστήριο να εξετάσει μέχρι ποίου σημείου τα άρθρα 88 και 89 της Συνθήκης και, εάν συντρέχει περίπτωση, ο κανονισμός 17/62 του Συμβουλίου, στερούν από την Επιτροπή την εξουσία να εκτιμά συμπράξεις που έχουν κοινοποιηθεί με τον τρόπο αυτό.

11 Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 17, «οι αρχές των Κρατών μελών παραμένουν αρμόδιες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1», όμως μόνο «ενόσω η Επιτροπή δεν έχει κινήσει καμιά διαδικασία κατ' εφαρμογή των άρθρων 2,3 ή 6» του κανονισμού.

12 Ο με αυτό τον τρόπο αποδιδόμενος προσωρινός χαρακτήρας στις επεμβάσεις των εθνικών αρχών δεν μπορεί να θίξει την πλήρη άσκηση, από την Επιτροπή, των εξουσιών της στα πλαίσια της Κοινής Αγοράς.

13 Εν πάση περιπτώσει, οι «συμφωνίες κυρίων» που ρύθμιζαν τη συμπεριφορά των μελών της σύμπραξης στην Κοινή Αγορά δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της προαναφερθείσας κοινοποίησης.

14 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως δεν είναι βάσιμος.

15 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την αρμοδιότητά της, ελλείψει παροχής των απαραίτητων στοιχείων προς απόδειξη της ύπαρξης των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή του άρθρου 85.

16 Ο λόγος αυτός αφορά την παράβαση ουσιώδους τύπου και όχι την αρμοδιότητα της Επιτροπής.

Β — *Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραγραφής*

17 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη ότι η παράβαση την οποία επικαλείται παραγράφηκε, ενόψει του χρόνου που διέρρευσε μεταξύ της ημερομηνίας των πράξεων και της έναρξης της διοικητικής διαδικασίας από την Επιτροπή.

18 Τα νομοθετικά κείμενα που ρυθμίζουν την εξουσία της Επιτροπής προς επιβολή προστίμων σε περιπτώσεις παράβασης των κανόνων του ανταγωνισμού δεν προβλέπουν καμία παραγραφή.

19 Η προθεσμία παραγραφής για να εκπληρώσει τη λειτουργία της εξασφάλισης της ασφαλείας δικαίου πρέπει να είναι καθορισμένη εκ των προτέρων.

20 Ο καθορισμός της διάρκειάς της και των λεπτομερειών εφαρμογής της υπάγεται στην αρμοδιότητα του κοινοτικού νομοθέτη.

21 Επομένως, ο λόγος αυτός δεν είναι βάσιμος.

Γ — *Επί των διαδικαστικών και τυπικών λόγων ακυρώσεως*

Ι — Επί των λόγων που αφορούν την έκθεση των αιτιάσεων

22 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή διατύπωσε με ανεπαρκή τρόπο, στην έκθεση των αιτιάσεών της, η οποία κοινοποιήθηκε στις 30 Μαΐου 1968, τις

αιτιάσεις που είχαν γίνει δεκτές έναντί της και τα χρησιμοποιηθέντα αποδεικτικά μέσα.

23 Με αυτή την παράλειψη, η Επιτροπή παρεμπόδισε τον έλεγχο από το Δικαστήριο της νομιμότητας της προσβαλλόμενης απόφασης.

24 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 υποχρεώνει την Επιτροπή, πριν λάβει απόφαση σε θέμα προστίμου, να παράσχει την ευκαιρία στους ενδιαφερόμενους να γνωρίσουν την άποψή τους επί του αντικειμένου των αιτάσεων που ελήφθησαν υπόψη από την Επιτροπή έναντί τους.

25 Το άρθρο 4 του κανονισμού 99/63 της Επιτροπής προβλέπει ότι, στις αποφάσεις της, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη εκείνες μόνο τις αιτιάσεις για τις οποίες οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων είχαν τη δυνατότητα να καταστήσουν γνωστή την άποψή τους.

26 Η έκθεση των αιτιάσεων ανταποκρίνεται σ' αυτή την προϋπόθεση, αφού αναφέρει, περιληπτικά μεν, αλλά με σαφήνεια, τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίχτηκε η Επιτροπή.

27 Η υποχρέωση που της επιβάλλεται από το άρθρο 19 τηρείται, εφόσον παράσχει κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας τα απαραίτητα για την υπεράσπιση στοιχεία.

28 Στην υπό κρίση περίπτωση, η Επιτροπή εξέθεσε με σαφήνεια τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά, επί των οποίων στήριζε τις αναφερθείσες αιτιάσεις, παραπέμποντας ρητά στις δηλώσεις που περιλαμβάνονταν στα πρακτικά ορισμένων συσκέψεων των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων και στη σχετική με την προστασία των εθνικών αγορών αλληλογραφία που αντηλλάγη μεταξύ αυτών των επιχειρήσεων τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο του 1963.

29 Εξάλλου, η Επιτροπή, υποστηρίζοντας, βάσει των ελέγχων της, ότι οι ενδιαφερόμενοι συνέχισαν να ανταλλάσσουν αριθμητικά στοιχεία για τις πωλήσεις τους, σε συνάρτητη με τον ενδεχόμενο συμψηφισμό των ποσοτήτων και ότι διατήρησαν μέχρι το τέλος του 1964 ομοιόμορφη πολιτική τιμών, συμπέρανε από αυτό τη συνέχιση, μετά το 1962, της εφαρμογής της «συμφωνίας κυρίων» σχετικά με τις δραστηριότητες παραγωγής και πωλήσεων στην Κοινή Αγορά.

30 Επομένως, οι λόγοι ακυρώσεως που προβάλλονται κατά της έκθεσης των αιτιάσεων δεν είναι βάσιμοι.

85 Η προσφεύγουσα προσάπτει επίσης στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι περιέχει αναιτιολόγητα ή ανεπαρκώς αιτιολογούμενα συμπεράσματα.

86 Όσον αφορά τα επικρινόμενα αποσπάσματα της αιτιολογίας που σχετίζονται με τις δυσκολίες που δημιούργησε στους αγοραστές η σύμπραξη, πρόκειται για σκέψεις, οι οποίες δεν είχαν καθοριστική σημασία στο συλλογισμό της Επιτροπής.

87 Όσον αφορά την αιτίαση περί ανεπαρκούς αιτιολογίας σχετικά με τα συμπεράσματα που περιλαμβάνονται στα εδάφια 2 και 3 της παραγράφου 24 της απόφασης, ο λόγος αυτός συνδέεται με την απόδειξη των πραγματικών περιστατικών που αποτελούν το έρεισμα της απόφασης και, επομένως, με την ουσία της υποθέσεως.

88 Σχετικά, οι σκέψεις που περιλαμβάνει η απόφαση της Επιτροπής είναι επαρκείς για την κατανόηση της συλλογιστικής της Επιτροπής και για τον έλεγχο του Δικαστηρίου.

89 Επομένως, οι λόγοι αυτοί είναι αβάσιμοι.

90 Η προσφεύγουσα προσάπτει επίσης στην καθής ότι παρέβη το άρθρο 4 του κανονισμού 99, λόγω του ότι ορισμένα χωρία της προσβαλλόμενης απόφασης — που αφορούν ιδίως τη νομική σημασία της «συμφωνίας κυρίων», της σύμβασης εξαγωγών και του συμψηφισμού των ποσοτήτων — δεν αναφέρονται στην έκθεση των αιτιάσεων ή εκτίθενται με άλλη μορφή.

91 Η απόφαση δεν οφείλει να είναι αναγκαστικά αντίγραφο της έκθεσης των αιτιάσεων.

92 Πράγματι, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία που προκύπτουν από τη διοικητική διαδικασία, είτε για να εγκαταλείψει αιτιάσεις που αποδεικνύονται αβάσιμες είτε για να διευθετήσει και να συμπληρώσει, τόσο ως προς τα νομικά, όσο και τα πραγματικά στοιχεία, την επιχειρηματολογία της προς υποστήριξη των αιτιάσεων που δέχεται.

93 Αυτή η τελευταία δυνατότητα δεν έρχεται σε αντίθεση με το δικαίωμα της υπεράσπισης που καθιερώνει το προαναφερθέν άρθρο 4.

II — Επί του λόγου ακυρώσεως περί μελέτης του διοικητικού φακέλου

31 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παραβίασε το δικαίωμα υπεράσπισής της επειδή δεν της παρέσχε, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, τη δυνατότητα να συμβουλευτεί ουσιώδη έγγραφα, στα οποία στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση.

32 Η καθής απαντά ότι είχε παράσχει στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να συμβουλευτεί τα έγγραφα που ήταν σημαντικά για την εκτίμηση των αιτιάσεων.

33 Η έκθεση των αιτιάσεων προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι ακολούθησε, μέχρι το 1966, ιδίως για τις πωλήσεις της στην Ιταλία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, πολιτική κοινών τιμών μαζί με άλλους παραγωγούς κινίνης.

34 Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, η εναρμονισμένη αυτή συμπεριφορά προκύπτει ιδίως από την ομοιομορφία των τιμών που είχαν καθορίσει οι επιχειρήσεις για τις πωλήσεις τους στις εν λόγω χώρες.

35 Προς υποστήριξη αυτού του ισχυρισμού, η έκθεση των αιτιάσεων (παράγραφος 11, τελευταίο εδάφιο) αναφέρεται στα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξήχθησαν από υπαλλήλους της Επιτροπής στις χώρες αυτές.

36 Η προσφεύγουσα ζήτησε κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας από την Επιτροπή να της γνωστοποιήσει αυτά τα στοιχεία.

37 Η Επιτροπή απέρριψε το αίτημα αυτό, επικαλούμενη την ανάγκη διασφάλισης του επαγγελματικού απορρήτου των άλλων επιχειρήσεων.

38 Εντούτοις, η ίδια η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι οι επιχειρήσεις αυτές παρείχαν αμοιβαία και τακτικά τα στοιχεία σχετικά με τις πωληθείσες ποσότητες στα εν λόγω κράτη.

39 Εξάλλου, σε περίπτωση αμφιβολίας, η Επιτροπή μπορούσε να ζητήσει τη γνώμη των άλλων ενδιαφερομένων επιχειρήσεων επί της αιτηθείσας από την προσφεύγουσα γνωστοποίησης των εγγράφων που τις αφορούσαν.

40 Δεν φαίνεται να προέβη η Επιτροπή σ' αυτή την ενέργεια.

41 Εντούτοις, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ότι άσκησε εναρμονισμένη πολιτική σε ζητήματα τιμών μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 1964.

42 Έτσι, η έλλειψη γνωστοποίησης εγγράφων δεν φαίνεται ότι μπορούσε να επηρεάσει τις δυνατότητες υπεράσπισης της προσφεύγουσας, στα πλαίσια της διοικητικής διαδικασίας, παρά μόνο όσον αφορά την περίοδο Νοεμβρίου 1964 — Ιανουαρίου 1965.

43 Επομένως, το στοιχείο αυτό πρέπει να εξεταστεί μαζί με την ουσία της υπόθεσης.

III — Επί των λόγων ακυρώσεως που αφορούν τη σύνταξη των πρακτικών της ακροάσεως

44 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν τήρησε το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 99, παραλείποντας ιδίως να υποβάλει στους ενδιαφερόμενους, εντός εύλογης προθεσμίας, πρακτικά πλήρη και πιστά προς την ακρόαση, καθορίζοντάς της υπερβολικά σύντομη προθεσμία προς υποβολή των παρατηρήσεών της και μη εξασφαλίζοντας, πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, τη συναίνεσή της για το σχέδιο των πρακτικών.

45 Κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, η προσφεύγουσα η οποία διέθετε προθεσμία τριών εβδομάδων για να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί του σχεδίου των πρακτικών που της είχε στείλει η Επιτροπή, δεν άσκησε το δικαίωμά της να προτείνει τροποποιήσεις ούτε ζήτησε παράταση της προθεσμίας.

46 Επομένως, αβασίμως κατηγορεί τώρα την Επιτροπή ότι της καθόρισε υπερβολικά σύντομη προθεσμία και ότι δεν εξασφάλισε, πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, τη συμφωνία της επί των πρακτικών.

47 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επιπλέον ότι η Επιτροπή, μη υποβάλλοντάς της το κείμενο σε ολλανδική γλώσσα, παραβίασε τις αναφερόμενες στα άρθρα 217 και 248 της Συνθήκης ΕΟΚ αρχές, μαζί με τις διατάξεις του κανονισμού 1 του Συμβουλίου.

48 Κατά το άρθρο 3 του κανονισμού 1 του Συμβουλίου, τα έγγραφα που απευθύνουν τα όργανα σε πρόσωπο υπαγόμενο στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους συντάσσονται στη γλώσσα του κράτους αυτού.

49 Επομένως, το γεγονός ότι δεν κοινοποιήθηκε το ολλανδικό κείμενο του σχεδίου των πρακτικών συνιστά πλημμέλεια κατά τη σύνταξη αυτού του εγγράφου, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει το νομότυπο του εν λόγω εγγράφου.

50 Εντούτοις, από τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα προκύπτει ότι ήταν σε θέση να λάβει επαρκή γνώση του περιεχομένου των πρακτικών.

51 Η προσφεύγουσα δεν ισχυρίστηκε ότι, εξαιτίας αυτού του γεγονότος, τα πρακτικά περιείχαν έναντί της ανακρίβειες ή ουσιώδεις παραλείψεις.

52 Πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η διαπιστωθείσα παρατυπία δεν είχε στην υπό κρίση περίπτωση επιζήμιες συνέπειες που θα μπορούσαν να καταστήσουν πλημμελή τη διοικητική διαδικασία.

53 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, οι προαναφερθέντες λόγοι ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν.

IV — Επί των λόγων ακυρώσεως σχετικά με την ανεπαρκή συμμετοχή της προσφεύγουσας στη διοικητική διαδικασία

54 Η προσφεύγουσα παραπονείται διότι η Επιτροπή δεν τήρησε γενική αρχή του δικαίου, η οποία της επέβαλε να δεχτεί στενότερη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στη διοικητική διαδικασία, για να διορθώσουν μαζί ενδεχόμενες ανακρίβειες και να συμπληρώσουν ανεπαρκή επιχειρήματα.

55 Αυτή η έλλειψη συνεργασίας της Επιτροπής προκύπτει ιδίως από το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση διατήρησε προφανείς ανακρίβειες και επειδή δεν έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις στις οποίες προέβη η προσφεύγουσα στην απάντησή της επί της εκθέσεως των αιτιάσεων.

56 Το δικαίωμα της υπεράσπισης ικανοποιείται όταν κάθε ένα από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα είχε τη δυνατότητα να υποβάλει τις γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις του επί των αιτιάσεων που δέχτηκε η Επιτροπή έναντί του.

57 Δεν αμφισβητείται ότι κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας η προσφεύγουσα είχε αυτή τη δυνατότητα.

58 Επομένως, ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος.

V — Επί των λόγων ακυρώσεως που αφορούν το νομικό έρεισμα του κανονισμού 99 της Επιτροπής

59 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού εξουσιοδότηση προς την Επιτροπή να επεξεργαστεί τις σχετικές με την ακρόαση των ενδιαφερομένων και των τρίτων διατάξεις, αφορά νομοθετική δραστηριότητα και, εξαιτίας αυτού του γεγονότος, είναι ασυμβίβαστη προς το άρθρο 87 και προς τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 155 και 4 της Συνθήκης.

60 Το άρθρο 87 αναθέτει στο Συμβούλιο το έργο να εκδίδει «τους αναγκαίους κανονισμούς ή οδηγίες για την εφαρμογή των αρχών που αναφέρονται στα άρθρα 85 και 86»

61 Από αυτό δεν μπορεί να συναχθεί ότι απαγορεύεται στο Συμβούλιο να παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να λαμβάνει τα κανονιστικά μέτρα που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των κανόνων που αυτό θέσπισε στα πλαίσια του έργου του.

62 Το άρθρο 155 της Συνθήκης, το οποίο προβλέπει την παροχή προς το σκοπό αυτό αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή από το Συμβούλιο, δεν περιορίζει την εξουσιοδότηση αυτή στις μη κανονιστικές αρμοδιότητες.

63 Το Συμβούλιο προέβλεψε, στο άρθρο 19 του κανονισμού 17, το δικαίωμα ακροάσεως από την Επιτροπή των επιχειρήσεων, που συμμετέχουν σε μία από τις διαδικασίες που προβλέπονται από τον κανονισμό αυτό.

64 Με το άρθρο 24 του ίδιου κανονισμού, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να εκδώσει εκτελεστικές διατάξεις που αφορούν αυτές τις ακροάσεις.

65 Αφού η αρχή της ακρόασης των ενδιαφερομένων από την Επιτροπή έγινε δεκτή από το Συμβούλιο, οι κανόνες οι οποίοι καθορίζουν την ακολουθητέα σχετικώς διαδικασία, όσο σημαντικοί και αν είναι, αποτελούν μέτρα εκτέλεσης των κανόνων, υπό την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 155.

66 Επομένως, μπορούσε το Συμβούλιο να αναθέσει στο αρμόδιο για την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας όργανο το έργο του καθορισμού των λεπτομερειών της.

67 Κατόπιν αυτού, η ένσταση παρανομίας που προβάλλει η προσφεύγουσα έναντι του άρθρου 24 του κανονισμού 17 είναι αβάσιμη.

68 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επιπλέον ότι το σχέδιο του κανονισμού 17, το οποίο είχε υποβληθεί στο Κοινοβούλιο, δεν προέβλεπε την παροχή αρμοδιότητας στην Επιτροπή, έτσι ώστε δεν μπόρεσε να εκφέρει τη γνώμη του επ'αυτού του σημείου.

69 Το προαναφερθέν σχέδιο με τη διατύπωση που αποτέλεσε το αντικείμενο ευνοϊκής γνώμης του Κοινοβουλίου (ΡΒ 1961, σ. 1416) περιλαμβάνει στο άρθρο 20 διάταξη ουσιαστικά όμοια προς εκείνη του άρθρου 24 του κανονισμού 17.

70 Επομένως, ο λόγος αυτός δεν είναι βάσιμος

VI — Επί του λόγου ακυρώσεως που αφορά τη σύνθεση του διοικητικού οργάνου

71 Η προσφεύγουσα αναφέρεται στην παραβίαση μιας γενικής αρχής, η οποία επιβάλλει τη συνέχεια στη σύνθεση του διοικητικού οργάνου που επελήφθη διαδικασίας η οποία μπορεί να καταλήξει σε επιβολή προστίμου.

72 Δεν υπάρχει καμία γενική αρχή τέτοιας φύσεως και, επομένως, ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος.

VI — Επί του λόγου ακυρώσεως περί παραβάσεως ουσιώδους τύπου ελλείψει αιτιολογίας

73 Η προσφεύγουσα, από την άποψη της παράβασης ουσιώδους τύπου, προβάλλει διάφορες αιτιάσεις σχετικά με την αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης.

74 Προσάπτει, καταρχήν, στην απόφαση ότι σιώπησε επί σημαντικών μερών του υπομνήματός της με το οποίο απάντησε στην έκθεση των αιτιάσεων, τα οποία αφορούσαν ιδίως τα χαρακτηριστικά της αγοράς των φαρμακευτικών προϊόντων και την έλλειψη αντικειμένου της εδαφικής προστασίας.

75 Αυτές οι παραλείψεις εμπόδιζαν κάθε έλεγχο της αρμοδιότητας της Επιτροπής να επέμβει δυνάμει του άρθρου 85 της Συνθήκης λόγω πιθανής παρεμπόδισης του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών.

76 Δυνάμει του άρθρου 190 της Συνθήκης, η Επιτροπή οφείλει να αιτιολογεί τις αποφάσεις της, μνημονεύοντας τα πραγματικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η νομική δικαιολογία του μέτρου και τις σκέψεις που την οδήγησαν στη λήψη της απόφασής της.

77 Εντούτοις, δεν απαιτείται να επιλαμβάνεται η Επιτροπή όλων των πραγματικών και νομικών στοιχείων, τα οποία πραγματεύθηκε κάθε ενδιαφερόμενος κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας.

78 Όσον αφορά ειδικότερα τις αποφάσεις που επιβάλλουν πρόστιμα, η αιτιολογία πρέπει να λογίζεται επαρκής εφόσον εκθέτει κατά τρόπο σαφή και συνεκτικό τους νομικούς και πραγματικούς λόγους επί των οποίων στηρίζεται η καταδίκη των ενδιαφερομένων, έτσι ώστε να επιτρέπει τόσο σ' αυτούς, όσο και στο Δικαστήριο, να αντιληφθούν τα ουσιώδη στοιχεία του συλλογισμού της Επιτροπής.

79 Από την απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η κατάσταση της αγοράς των φαρμακευτικών προϊόντων δεν ήταν αποφασιστική για τη διαπίστωση παράβασης των κανόνων περί ανταγωνισμού της Συνθήκης.

80 Επομένως, η Επιτροπή δεν παρέβη ουσιώδη τύπο μη συμπεριλαμβάνοντας μεταξύ των αιτιολογιών της απόφασής της στοιχεία, τα οποία θεωρούσε, ορθά ή εσφαλμένα, ως ξένα προς την υπόθεση.

81 Όσον αφορά την εδαφική προστασία, η απόφαση εκθέτει κατά τρόπο σαφή και συνεκτικό τους νομικούς και πραγματικούς λόγους, εξαιτίας των οποίων η Επιτροπή κατηγόρησε την προσφεύγουσα ότι, μαζί με άλλες επιχειρήσεις προέβη σε κατανομή των αγορών στο εσωτερικό της Κοινότητας.

82 Επομένως, οι προαναφερθέντες λόγοι δεν είναι βάσιμοι.

83 Στη συνέχεια η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ορισμένες από τις αιτιολογικές σκέψεις της απόφασης είναι αντιφατικές.

84 Αφού όμως η προσφεύγουσα περιορίστηκε στο να υποδείξει αυτές τις αιτιολογικές σκέψεις, χωρίς να επεξηγήσει τον ισχυρισμό της, δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς αυτό το λόγο.

94 Η διάταξη αυτή τηρείται εφόσον η απόφαση δεν προσάπτει στους ενδιαφερόμενους παραβάσεις διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στην έκθεση των αιτιάσεων και εφόσον δεν δέχεται παρά μόνο τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων οι ενδιαφερόμενοι είχαν την ευκαιρία να παράσχουν εξηγήσεις.

95 Καμία αιτίαση τέτοιας φύσεως δεν προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ της έκθεσης των αιτιάσεων, που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 30 Ιουλίου 1968, και του κειμένου της προσβαλλόμενης απόφασης.

96 Επομένως, ο λόγος αυτός δεν είναι βάσιμος.

97 Τέλος, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι παρέβη μία γενική αρχή του δικαίου, κατά την οποία πρέπει να εφιστάται η προσοχή των πολιτών επί της δυνατότητας προσφυγής και των καθοριζομένων προθεσμιών προς το σκοπό αυτό.

98 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα άσκησε την προσφυγή της εμπρόθεσμα, ο λόγος αυτός δεν έχει περιεχόμενο.

VIII — Επί του λόγου ακυρώσεως που αφορά τη δημοσιότητα που δόθηκε στην απόφαση

99 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι παραβίασε τις αρχές που αποτελούν τη βάση του άρθρου 21 του κανονισμού 17, ανακοινώνοντας στον τύπο την προσβαλλόμενη απόφαση και δημοσιεύοντάς την ολόκληρη στην Επίσημη Εφημερίδα των Κοινοτήτων, ενώ δεν αναφέρεται μεταξύ των αποφάσεων, τη δημοσίευση των οποίων προβλέπει αυτό το άρθρο.

100 Έτσι η καθής επηρέασε την κοινή γνώμη σε βάρος της υπόληψης της προσφεύγουσας και της θέσης της στο χρηματιστήριο.

101 Το άρθρο 21 του κανονισμού 17, το οποίο προβλέπει τη δημοσίευση ορισμένων αποφάσεων, δεν περιλαμβάνει αυτές που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 του εν λόγω κανονισμού.

102 Αν και η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να δημοσιεύσει την προσβαλλόμενη απόφαση, κανένα στοιχείο, είτε από το γράμμα είτε από το πνεύμα του προαναφερθέντος άρθρου 21 δεν την εμπόδιζε να προβεί σ' αυτή τη δημοσίευση, εφό-

σον αυτή δεν συνιστούσε αποκάλυψη επαγγελματικών απορρήτων των επιχειρήσεων.

103 Η ανακοίνωση στον τύπο που πραγματοποιήθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής δεν αλλοιώνει ούτε την έννοια ούτε το περιεχόμενο της απόφασης.

104 Η δημοσιότητα που δόθηκε έτσι στην απόφαση μπορεί μάλιστα να συμβάλει στην τήρηση των κανόνων περί ανταγωνισμού της Συνθήκης.

105 Επομένως, ο λόγος αυτός δεν είναι βάσιμος.

Δ — *Επί της ουσίας*

I — Επί του νομικού χαρακτηρισμού και της διάρκειας της «συμφωνίας κυρίων»

106 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι θεώρησε ως ένα αδιαίρετο σύνολο από την άποψη του άρθρου 85 τη σύμβαση εξαγωγών, που αφορούσε το εμπόριο με τις τρίτες χώρες, και τη «συμφωνία κυρίων», που ρύθμιζε τη συμπεριφορά των μελών της στην Κοινή Αγορά.

107 Αντίθετα προς τη σύμβαση εξαγωγών, η «συμφωνία κυρίων» δεν αποτέλεσε συμφωνία, υπό την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, και εν πάση περιπτώσει, είχε παύσει να υπάρχει οριστικά από τα τέλη Οκτωβρίου του 1962.

108 Η συμπεριφορά των συμβαλλομένων στη σύμβαση εξαγωγής δεν επιτρέπει να συναχθεί ότι αυτοί συνέχισαν να εφαρμόζουν τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που προβλέπονταν αρχικά από τη «συμφωνία κυρίων».

109 Τα αντίθετα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλημμελή διότι στηρίζονται επί ανακριβών διαπιστώσεων.

110 Η «συμφωνία κυρίων», η ύπαρξη της οποίας μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου του 1962 αναγνωρίζεται από την προσφεύγουσα, είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού εντός της Κοινής Αγοράς.

111 Τα συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση εξαγωγών δήλωσαν αμοιβαία ότι ήταν διατεθειμένα να συμμορφωθούν προς τη «συμφωνία κυρίων» και παραδέχονται

ότι συμμορφώθηκαν προς τη συμφωνία αυτή μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του 1962.

112 Έτσι, το έγγραφο αυτό εξέφραζε πιστά την κοινή βούληση των μελών της σύμπραξης ως προς τη συμπεριφορά τους στην Κοινή Αγορά.

113 Επιπλέον, αυτό περιλάμβανε μία ρήτρα, σύμφωνα με την οποία η παράβαση της «συμφωνίας κυρίων» συνιστούσε ipso facto παράβαση της σύμβασης εξαγωγών.

114 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να ληφθεί υπόψη αυτός ο σύνδεσμος για να χαρακτηριστεί η «συμφωνία κυρίων» σε σχέση με τις κατηγορίες των απαγορευομένων από το άρθρο 85, παράγραφος 1, πράξεων.

115 Η καθής στηρίζει την άποψή της σχετικά με τη συνέχιση της «συμφωνίας κυρίων» μέχρι το Φεβρουάριο του 1965 σε έγγραφα και δηλώσεις που προέρχονται από τα μέλη της σύμπραξης, το ελάχιστα σαφές ή ακόμη αντιφατικό περιεχόμενο των οποίων δεν επιτρέπει να συναχθεί αν αυτές οι επιχειρήσεις θέλησαν να τερματίσουν τη «συμφωνία κυρίων» κατά τη σύσκεψή τους της 29ης Οκτωβρίου 1962.

116 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί η συμπεριφορά των επιχειρήσεων εντός της Κοινής Αγοράς μετά την 29η Οκτωβρίου 1962 επί των τεσσάρων σημείων, σχετικά με την κατανομή των εθνικών αγορών, τον καθορισμό κοινών τιμών, τον καθορισμό ποσοστώσεων στις πωλήσεις και την απαγόρευση παρασκευής συνθετικής κινιδίνης.

II — Επί της προστασίας των εθνικών αγορών των παραγωγών

117 Η «συμφωνία κυρίων» εξασφάλιζε την προστασία κάθε εθνικής αγοράς υπέρ των παραγωγών των διαφόρων κρατών μελών.

118 Μετά τον Οκτώβριο του 1962, όταν άρχισαν να πραγματοποιούνται πωλήσεις κάποιας σπουδαιότητας σε μία από τις αγορές αυτές από αλλοδαπούς παραγωγούς, όπως συνέβη με πωλήσεις κινίνης και κινιδίνης στη Γαλλία, οι παραγωγοί αυτοί ευθυγραμμίστηκαν ουσιαστικά με τις εσωτερικές τιμές της Γαλλίας που ήταν υψηλότερες από τις τιμές εξαγωγής προς τρίτες χώρες.

119 Δεν φαίνεται να υπήρξαν μεταβολές στον ασήμαντο όγκο των εμπορικών ανταλλαγών μεταξύ των άλλων κρατών μελών, τα οποία αφορούσε η ρήτρα εδα-

φικής προστασίας, παρά τις σημαντικές διαφορές των τιμών που ίσχυαν σε καθένα απ' αυτά τα κράτη.

120 Οι διαφορές μεταξύ των εσωτερικών νομοθεσιών αυτών των κρατών δεν αρκούν για να εξηγήσουν τις διαφορές αυτές των τιμών ούτε την ουσιαστική έλλειψη εμπορικών ανταλλαγών.

121 Δεν μπορεί να γίνει λυσιτελής επίκληση των εμποδίων που μπορεί να προκύπτουν από τις διαφορές μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών, οι οποίες διέπουν τα φαρμακευτικά προϊόντα που φέρουν εμπορικό σήμα, στις εμπορικές ανταλλαγές κινίνης και κινιδίνης προς εξήγηση αυτών των γεγονότων.

122 Η ανταλλαγείσα αλληλογραφία τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο του 1963 μεταξύ των μερών της σύμβασης εξαγωγών σχετικά με την προστασία των εθνικών αγορών δεν έκανε τίποτε άλλο παρά να επιβεβαιώσει τη βούληση αυτών των επιχειρήσεων να διατηρήσουν αμετάβλητη την κατάσταση.

123 Η βούληση αυτή επιβεβαιώθηκε αργότερα από τη Nedchem κατά τη σύσκεψη των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στις Βρυξέλλες στις 14 Μαρτίου 1964.

124 Από αυτές τις περιστάσεις προκύπτει ότι, όσον αφορά τον περιορισμό του ανταγωνισμού που προκαλούσε η προστασία των εθνικών αγορών των παραγωγών, αυτοί συνέχισαν, μετά τη σύσκεψη της 29ης Οκτωβρίου 1962, να συμμορφώνονται προς τη «συμφωνία κυρίων» του 1960 και επιβεβαίωσαν την κοινή τους βούληση επ' αυτού.

125 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, εξαιτίας ιδίως της έλλειψης πρώτων υλών, η κατανομή των εθνικών αγορών, όπως προκύπτει από την ανταλλαγή της αλληλογραφίας του Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 1963, δεν είχε καμία επίπτωση στον ανταγωνισμό εντός της Κοινής Αγοράς.

126 Παρά τη στενότητα πρώτων υλών και την αύξηση της ζήτησης των εν λόγω προϊόντων, όπως διαπιστώνει η προσβαλλόμενη απόφαση, δεν εμφανίστηκε σοβαρή απειλή έλλειψης παρά μόνο το 1964, μετά από τη διακοπή των παραδόσεων της Nedchem, οι οποίες προέρχονταν από την αμερικανική διοίκηση.

127 Εξάλλου, μια τέτοια κατάσταση δεν μπορεί να νομιμοποιήσει μια σύμπραξη που έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού εντός της Κοινής Αγοράς και η οποία επηρεάζει τις εμπορικές ανταλλαγές μεταξύ των κρατών.

128 Η κατανομή των εθνικών αγορών έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και των εμπορικών ανταλλαγών που πραγματοποιούνται εντός της Κοινής Αγοράς.

129 Το γεγονός ότι αυτή η σύμπραξη είχε στην πραγματικότητα, όταν εμφανίστηκε η απειλή ελλείψεως πρώτων υλών, πιο περιορισμένες επιπτώσεις επί του ανταγωνισμού και του διεθνούς εμπορίου από αυτές που θα είχε σε κανονικές περιόδους, δεν αλλάζει κατά τίποτε το γεγονός ότι τα μέρη δεν τερμάτισαν τις ενέργειές τους.

130 Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα καθοριστικό στοιχείο που να μπορεί να αποδείξει ότι σταμάτησε να ενεργεί σύμφωνα προς τη σύμπραξη πριν από την ημερομηνία λήξεως της συμφωνίας εξαγωγών.

131 Επομένως, οι λόγοι ακυρώσεως που αφορούν το μέρος της απόφασης που αφορά τη συνέχιση της συμφωνίας επί της προστασίας των εθνικών αγορών των παραγωγών μέχρι τις αρχές Φεβρουαρίου 1965 δεν είναι βάσιμοι.

III — Επί του καθορισμού από κοινού των τιμών πωλήσεως

132 Όσον αφορά τον καθορισμό από κοινού των τιμών πωλήσεως για τις αγορές που δεν είχαν κατανεμηθεί, δηλαδή την Ένωση Βελγίου και Λουξεμβούργου και την Ιταλία, η «συμφωνία κυρίων» προέβλεπε την εφαρμογή επί των πωλήσεων αυτών του πίνακα τρεχουσών τιμών για τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες, που είχε καθοριστεί με κοινή συμφωνία, σύμφωνα με τη σύμβαση εξαγωγών.

133 Ο από κοινού καθορισμός των τιμών πωλήσεως από τους παραγωγούς του συνόλου σχεδόν της κινίνης και της κινιδίνης που διατίθεται εντός της Κοινής Αγοράς, είναι φύσεως τέτοιας ώστε να επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των Κρατών μελών και περιορίζει σοβαρά τον ανταγωνισμό στην Κοινή Αγορά.

134 Εάν, όπως υποστηρίζει η καθής, τα συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση εξαγωγών είχαν συνεχίσει να εφαρμόζουν μέχρι το Φεβρουάριο του 1965, για τις παραδόσεις τους στα προαναφερθέντα κράτη μέλη, τις τρέχουσες τιμές τους εξαγωγής, από αυτό θα προέκυπτε ότι συνέχισαν να συμμορφώνονται προς το σχετικό με τον από κοινού καθορισμό των τιμών πωλήσεως μέρος της «συμφωνίας κυρίων».

135 Όσον αφορά την περίοδο από το Νοέμβριο του 1962 μέχρι τον Απρίλιο του 1964, τα στοιχεία που προσκομίζει η καθής δείχνουν ουσιώδη και σταθερή ομοιότητα

μεταξύ των τρεχουσών τιμών, που είχαν καθοριστεί για τις εξαγωγές στα πλαίσια της σύμπραξης, και των τιμών που απαιτούσαν οι ενδιαφερόμενοι, συμπεριλαμβανομένης της προσφεύγουσας, στις πωλήσεις τους προς τις μη προστατευόμενες εθνικές αγορές της Κοινότητας.

136 Όταν οι τιμές αποκλίνουν από τον πίνακα τιμών εξαγωγής, αυτό γίνεται σε συνάρτηση με εκπτώσεις ή αυξήσεις τιμών οι οποίες αντιστοιχούν γενικά σ' αυτές που είχαν συμφωνηθεί υπό το κράτος της «συμφωνίας κυρίων».

137 Η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να μπορεί να κλονίσει τη βασιμότητα αυτού του συλλογισμού.

138 Εξάλλου, η αύξηση των τιμών κατά 15%, που αποφασίστηκε από κοινού στις 12 Μαρτίου 1964, δυνάμει της σύμβασης εξαγωγών, η οποία είχε καταστήσει δυνατό να παύσει η Nedchem να προβάλλει αντιρρήσεις, εφαρμόστηκε ομοιόμορφα αν και η επιχείρηση αυτή θα προτιμούσε να απαιτεί χαμηλότερες τιμές, επίσης και στις παραδόσεις στην Ιταλία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο.

139 Από τα περιστατικά αυτά αποδεικνύεται ότι, σε ζητήματα τιμών πωλήσεως τα συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση εξαγωγών συνέχισαν μετά τον Οκτώβριο του 1962 να συμπεριφέρονται εντός της Κοινής Αγοράς σαν να ίσχυε ακόμη η «συμφωνία κυρίων» του 1960.

140 Η συμπεριφορά των μελών της σύμπραξης σε θέματα τιμών, αμέσως μετά το Μάιο του 1964, δεν αποτέλεσε αντικείμενο εμπεριστατωμένης έρευνας παρά μόνο μετά από ερωτήσεις που τέθηκαν από το Δικαστήριο στην καθής κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας.

141 Από τις συζητήσεις αυτές προκύπτει, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που προσκομίστηκαν από τους διαδίκους, ότι κατά τη διάρκεια του έτους 1964, και ιδίως μετά το Μάιο, ένα μέλος της σύμπραξης απαιτούσε, σε αυξανόμενο αριθμό περιπτώσεων, τιμές αποκλίνουσες από τις τρέχουσες τιμές εξαγωγής, χωρίς η καθής να μπορέσει να εξηγήσει με πειστικό τρόπο πως αυτό το γεγονός συμβιβαζόταν με τη διατήρηση σε ισχύ της εν λόγω συμφωνίας.

142 Η μη γνωστοποίηση στους ενδιαφερόμενους των αποτελεσμάτων των ελέγχων που είχαν διενεργηθεί στο Βέλγιο και την Ιταλία, η οποία παρεμπόδισε κάθε δυνατότητα αποσαφήνισης και συζήτησης στο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, φαίνεται ότι μπορεί να συνέβαλε στο να παραμείνουν αδιευκρίνιστα γεγονότα που έπρεπε να διευκρινιστούν.

143 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν αποδείχτηκε επαρκώς κατά νόμο ότι η προσφεύγουσα εφάρμοζε, κατόπιν κοινής συμφωνίας με τους άλλους παραγωγούς, ενιαίες τιμές για τις πωλήσεις της στην Ένωση Βελγίου και Λουξεμβούργου και στην Ιταλία μετά το Μάιο του 1964.

144 Επομένως, η περίοδος από το Μάιο του 1964 έως το Φεβρουάριο του 1965 πρέπει να αποκλειστεί από την παράβαση.

IV — Επί των ποσοστώσεων πωλήσεων

145 Όσον αφορά τον καθορισμό ποσοστώσεων πωλήσεων για την Κοινή Αγορά, τον οποίο συνόδευε ένα σύστημα συμψηφισμού και ο οποίος συνιστούσε συμπληρωματική εγγύηση της κατανομής των εθνικών αγορών, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία ενός τέτοιου συστήματος, δηλαδή η αμοιβαία πληροφόρηση επί του συνόλου των πωλήσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνταν εντός της Κοινότητας, είχε πάψει πλέον να πραγματοποιείται μετά τον Οκτώβριο του 1962.

146 Δεν προκύπτει κατά τρόπο ασφαλή ότι οι ανακοινώσεις των ενδιαφερομένων για τις πωλήσεις, οι οποίες προσκομίστηκαν από την καθής προς υποστήριξη του ισχυρισμού της περί του αντιθέτου, αφορούν επίσης τις παραδόσεις εντός της Κοινής Αγοράς.

147 Αντίθετα, τα στοιχεία αυτά αναφέρονται γενικά κατά τρόπο ρητό στις «πωλήσεις προς εξαγωγή», έκφραση με την οποία τα μέλη της σύμπραξης χαρακτήριζαν συνήθως τις εξαγωγές προς τις τρίτες χώρες.

148 Επιπλέον, από ανταλλαγή επιστολών, τον Ιανουάριο του 1964, μεταξύ δύο μελών της σύμπραξης, προκύπτει ότι ακόμη και η γνωστοποίηση των στοιχείων σχετικά με αυτές τις πωλήσεις προς εξαγωγή δεν πραγματοποιούνταν πλέον κανονικά.

149 Η ίδια η καθής παραδέχεται στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλόμενης απόφασης ότι κατά τη διάρκεια των ετών 1963-1964 ο μηχανισμός των συμψηφισμών, που αποσκοπούσε να εξασφαλίσει την τήρηση των ποσοστώσεων, δεν εφαρμόστηκε, εξαιτίας της στενότητας των πρώτων υλών και της αύξησης της ζήτησης, έτσι ώστε τα μέλη της σύμπραξης να μην έχουν πλέον συμφέρον να πραγματοποιήσουν συμψηφιστικές παραδόσεις μεταξύ τους.

150 Η προσφεύγουσα παρουσίασε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση έναν πίνακα των ποσοτήτων κινίνης που διατέθηκαν στην αγορά από τη Nedchem, την Boehringer και την Buchler από το 1962 μέχρι το 1964, επιχειρώντας να αποδείξει ότι αυτές οι ποσότητες, οι οποίες αναφέρονταν ως ποσοστά του συνόλου των ποσοστώσεων, δεν αποκλίνουν αισθητά γι' αυτή την περίοδο από την ποσόστωση που είχε παραχωρηθεί σε κάθε μία από τις επιχειρήσεις αυτές στα πλαίσια της σύμπραξης και, βάσει αυτών, ότι ο μηχανισμός των ποσοστώσεων συνέχισε να λειτουργεί μετά το 1962.

151 Εντούτοις, ο πίνακας αυτός, ο οποίος δεν περιλαμβάνει εξάλλου τις πωλήσεις της κινιδίνης, αποδεικνύει ότι, ακόμα και αν ληφθεί ως βάση ο μέσος όρος των δύο τελευταίων ετών, υφίστανται αποκλίσεις μη αμελητέες για κάθε μία από τις τρεις επιχειρήσεις σε σχέση με τη δική της ποσόστωση.

152 Επιπλέον, τα στοιχεία που προσκομίζει η Επιτροπή είναι γενικά, περιλαμβάνουν δε το σύνολο των πωλήσεων κινίνης των ενδιαφερομένων και, επομένως, δεν επιτρέπουν να διαπιστωθεί ποια ήταν η εξέλιξη της συμπεριφοράς τους εντός της Κοινής Αγοράς.

153 Ελλείψει επαρκών αποδείξεων επί της συνεχίσεως του συστήματος των ποσοστώσεων για τις πωλήσεις εντός της Κοινής Αγοράς μετά τον Οκτώβριο του 1962, συνάγεται ότι οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας έναντι αυτού του μέρους της προσβαλλόμενης απόφασης είναι βάσιμες.

V — Επί των επιβληθέντων περιορισμών στην παρασκευή συνθετικής κινιδίνης

154 Η «συμφωνία κυρίων» απαγόρευε στον όμιλο των γαλλικών επιχειρήσεων να παρασκευάζει συνθετική κινιδίνη.

155 Εξαιτίας της σοβαρότητας των περιορισμών που επιβλήθηκαν σε επιχειρήσεις ενός κράτους μέλους υπέρ των επιχειρήσεων άλλων κρατών μελών και λαμβανομένης υπόψη της σπουδαιότητας των επιχειρήσεων αυτών στην οικεία αγορά, αυτές οι απαγορεύσεις έχουν προφανώς ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της Κοινής Αγοράς και είναι φύσεως τέτοιας ώστε να επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

156 Το προβαλλόμενο γεγονός, ότι οι γαλλικές επιχειρήσεις δεν ήταν σε θέση, τη χρονική περίοδο κατά την οποία συνήφθη αυτή η συμφωνία, να παρασκευάσουν συνθετική κινιδίνη, δεν νομιμοποιεί τέτοιο περιορισμό που εμπόδιζε κάθε δυνατότητα από μέρους τους να αναλάβουν αυτή τη δραστηριότητα.

157 Η αποδοχή από τις γαλλικές επιχειρήσεις αυτού του περιορισμού της ελευθερίας ενεργείας τους μπορεί να εξηγηθεί αν ληφθεί υπόψη το συμφέρον που είχαν — εξαιτίας των ιδιαίτερα υψηλών τιμών που απαιτούσαν στη Γαλλία για τα προϊόντα τους — να διαφυλάξουν την εδαφική προστασία την οποία απολάμβαναν στην εθνική τους αγορά.

158 Λαμβανομένου υπόψη του συνδέσμου που υφίσταται έτσι μεταξύ αυτών των δύο περιορισμών του ανταγωνισμού, μπορεί να συναχθεί λογικά ότι η απαγόρευση της παρασκευής διήρκεσε όσο και η εδαφική προστασία.

159 Αν και είναι αληθές ότι η Boehringer παραχώρησε το Μάρτιο του 1964 άδεια για την παρασκευή κινιδίνης στο αγγλικό μέλος που παρέμεινε στη σύμπραξη και στο οποίο η «συμφωνία κυρίων» επέβαλλε περιορισμούς ανάλογους προς αυτούς που είχαν επιβληθεί στις γαλλικές επιχειρήσεις, το γεγονός αυτό δεν αλλάζει κατά τίποτα αυτό που έχει ήδη διαπιστωθεί ως προς τις σχέσεις μεταξύ των γαλλικών επιχειρήσεων και των γερμανών και ολλανδών συμμετεχόντων στη σύμπραξη.

160 Μολονότι είναι δυνατό, εξαιτίας της στενότητας των πρώτων υλών που διαπιστώνεται από την προσβαλλόμενη απόφαση (αριθμός 29, τελευταίο εδάφιο), η προστασία των εθνικών αγορών να μην είχε, στην τελευταία της περίοδο, σημαντικά αποτελέσματα επί του ανταγωνισμού και των εμπορικών ανταλλαγών μεταξύ των κρατών μελών, εντούτοις η σύμπραξη αυτή διήρκεσε μέχρι το Φεβρουάριο του 1965.

161 Ελλείψει κάθε αντίθετης ένδειξης και λαμβανομένων υπόψη των συνδέσμων που αναφέρονται πιο πάνω μεταξύ των δύο όψεων της σύμπραξης, πρέπει να θεωρηθεί ότι η συμφωνία που περιόριζε την ελευθερία παρασκευής των γαλλικών επιχειρήσεων είχε την ίδια διάρκεια.

162 Επομένως, οι λόγοι που προτείνει σχετικά η προσφεύγουσα δεν είναι βάσιμοι.

VI — Γενική εκτίμηση της σύμπραξης εντός της Κοινής Αγοράς

163 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων προκύπτει ότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε με άλλους παραγωγούς κινίνης και κινιδίνης σε σύμπραξη απαγορευόμενη από το άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΟΚ.

164 Η σύμπραξη αυτή εξακολούθησε να ισχύει ως προς τις περισσότερες μορφές της, ακόμη και μετά τη σύσκεψη της 29ης Οκτωβρίου 1962.

165 Δεν υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με τη διατήρηση της σύμπραξης μετά το 1962, παρά μόνο όσον αφορά την εφαρμογή των ποσοστώσεων πωλήσεως.

166 Εντούτοις, το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις δεν συνέχισαν να εφαρμόζουν το σύστημα των ποσοστώσεων δεν φαίνεται να βελτίωσε αισθητά τις συνθήκες του ανταγωνισμού, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές συνέχισαν να πωλούν σε τιμές καθορισμένες από κοινού, να εφαρμόζουν ομοιόμορφα για τις παραδόσεις τους εντός της Κοινής Αγοράς κοινές αυξήσεις τιμών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν το Μάρτιο και τον Οκτώβριο του 1964 και αποφασίστηκαν στα πλαίσια της σύμβασης εξαγωγών, τέλος δε να διατηρούν την προστασία των αντίστοιχων εθνικών αγορών και την απαγόρευση για τις γαλλικές επιχειρήσεις να παρασκευάζουν συνθετική κινιδίνη.

167 Η εφαρμογή ενιαίων τιμών για τις παραδόσεις στην Ιταλία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο δεν διαπιστώθηκε, πάντως, παρά μόνο μέχρι τον Απρίλιο του 1964.

168 Τέλος, ακόμη και αν έπρεπε να γίνει δεκτό ότι η σύμβαση εξαγωγών μπόρεσε να λειτουργήσει ανεξάρτητα από τη σχετική με την Κοινή Αγορά συμφωνία, πρέπει πάντως να γίνει δεκτό ότι στην πραγματικότητα τα μέλη της σύμπραξης θεωρούσαν πολύ σημαντική την κοινή εφαρμογή αυτών των δύο συμφωνιών.

169 Μολονότι η σύμβαση εξαγωγών ατόνησε μετά τον Οκτώβριο του 1963, προκύπτει σαφώς από τις δηλώσεις που έκαναν οι ενδιαφερόμενοι κατά τη διάρκεια των μεταγενέστερων συσκέψεών τους, καθώς και από το σύνολο της μετέπειτα συμπεριφοράς τους, ότι είχαν ακόμη συμφέρον να διατηρηθεί η σύμβαση αυτή, ιδίως ενόψει της ενδεχόμενης χρησιμοποίησής της εντός της Κοινής Αγοράς.

VII — Επί των λόγων ακυρώσεως σχετικά με το πρόστιμο

170 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι της επέβαλε πρόστιμο λόγω μιας παράβασης που είχε λήξει.

171 Υποστηρίζει ότι τα προβλεπόμενα από το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 πρόστιμα έχουν τον χαρακτήρα χρηματικής ποινής και όχι ποινικής κύρωσης.

172 Όμως, οι κυρώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 15 του κανονισμού 17 δεν έχουν το χαρακτήρα χρηματικής ποινής.

173 Οι κυρώσεις αυτές έχουν ως σκοπό να καταστείλουν αθέμιτες συμπεριφορές, καθώς και την αποτροπή της επανάληψής τους.

174 Ο σκοπός αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί με πρόσφορο τρόπο αν έπρεπε η εφαρμογή της κύρωσης να περιοριστεί μόνο στις τωρινές παραβάσεις.

175 Η εξουσία της Επιτροπής προς επιβολή προστίμων δεν επηρεάζεται καθόλου από το γεγονός ότι η συμπεριφορά που αποτελεί την παράβαση και η δυνατότητα προκλήσεως ζημιογόνων αποτελεσμάτων έχουν λήξει.

176 Η εκτίμηση της βαρύτητας της παράβασης, προς το σκοπό του καθορισμού του προστίμου, πρέπει να γίνει λαμβανομένης υπόψη ιδίως της φύσεως των περιορισμών που η παράβαση αυτή επέφερε στον ανταγωνισμό, του αριθμού και της σπουδαιότητας των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, του αντίστοιχου τμήματος της αγοράς που ελέγχουν εντός της Κοινότητας, καθώς και της κατάστασης της αγοράς κατά τη χρονική περίοδο διαπράξεως της παράβασης.

177 Η προσφεύγουσα προβάλλει ένσταση παρανομίας κατά του προαναφερθέντος άρθρου 15, με το επιχείρημα ότι το προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή σύστημα προστίμων είναι ουσιωδώς διαφορετικό από το σύστημα που προέβλεπε το σχέδιο της Επιτροπής, επί του οποίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε τη γνώμη του.

178 Η ίδια η ουσία του σχεδίου κανονισμού, επί του οποίου ζητήθηκε η γνώμη του Κοινοβουλίου, εξεταζομένου στο σύνολό του, δεν εθίγη.

179 Επομένως, η ένσταση παρανομίας δεν είναι βάσιμη.

180 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο να εξαφανίσει ή, τουλάχιστον, να μειώσει σημαντικά το πρόστιμο, διότι η παράβαση που της προσάπτεται έχει «καθαρά τυπικό» χαρακτήρα.

181 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επιπλέον ότι δεν υπάρχει δίκαιη αναλογία μεταξύ του επιβληθέντος προστίμου και της διαπραχθείσας παράβασης λαμβανομένου υπόψη ιδίως ότι η προσφεύγουσα υποστήριζε πάντοτε στα πλαίσια της σύμπραξης τη διατήρηση των τιμών σε σχετικά χαμηλά επίπεδα.

182 Από τις ήδη εκτεθείσες παρατηρήσεις σχετικά με τους λόγους ακυρώσεως οι οποίοι αφορούν τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών που αναφέρονται στην επίδικη απόφαση, προκύπτει ότι η παράβαση δεν έχει καθαρά τυπικό χαρακτήρα.

183 Η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρει ρητά στον αριθμό 40, εδάφιο 3, ότι η προσφεύγουσα εκφράστηκε επανειλημμένα υπέρ σχετικά χαμηλών τιμών.

184 Επομένως, η Επιτροπή έλαβε υπόψη αυτό το στοιχείο για την εκτίμηση του ύψους του προστίμου.

185 Το γεγονός ότι ελήφθησαν υπόψη ελαφρυντικές περιστάσεις υπέρ της προσφεύγουσας είχε ως αποτέλεσμα το ότι το πρόστιμο που της επιβλήθηκε, σε σχέση με αυτά που επιβλήθηκαν στα άλλα μέλη της σύμπραξης, είναι αναλογικά μικρότερο από την ποσόστωση που διέθετε μέσα στη σύμπραξη.

186 Το σχετικά υψηλό ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα δικαιολογείται, πάντως, λόγω ιδίως του γεγονότος ότι αυτή η επιχείρηση κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς των εν λόγω προϊόντων, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερα μεγάλης επιρροής που άσκησε κατά την επεξεργασία και την εφαρμογή των συμφωνιών, καθώς και της βαρύτητας και της επίγνωσης των παραβάσεων που διέπραξε.

187 Έτσι, οι σχετικές με τις προσαπτόμενες στην προσφεύγουσα διαπιστώσεις της προσβαλλόμενης απόφασης είναι, ως προς τα ουσιώδη μέρη τους, βάσιμες.

188 Δεδομένου ότι ο αποκλεισμός του καθορισμού των ποσοστώσεων επί των πωλήσεων για την περίοδο από το Νοέμβριο του 1962 μέχρι το Φεβρουάριο του 1965 και των τιμών πωλήσεως για την περίοδο Μαΐου 1964 — Φεβρουαρίου 1965 δεν μείωσε αισθητά τη σοβαρότητα των περιορισμών του ανταγωνισμού που δημιουργούσε η σύμπραξη, δεν δικαιολογεί παρά ελαφρά μόνο μείωση του προστίμου.

189 Το πρόστιμο πρέπει να μειωθεί σε 200 000 λογιστικές μονάδες.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη τα διαδικαστικά έγγραφα,

αφού άκουσε την έκθεση του εισηγητή δικαστή, τις αγορεύσεις των διαδίκων, καθώς και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα,

έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος και ιδίως το άρθρο 85, τους κανονισμούς 17/62 του Συμβουλίου και 99/63 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

απορρίπτοντας κάθε αντίθετο ισχυρισμό, αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ακυρώσεως.

2) Τροποποιεί την απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 16ης Ιουλίου 1969 (PB L 192, σελ. 5 επ.) καθόσον το άρθρο 1 διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα εφάρμοσε τις ρήτρες της «συμφωνίας κυρίων» της 9ης Απριλίου 1960, η οποία αφορούσε το σύστημα ποσοστώσεων και συμψηφισμού κατά τη διάρκεια της περιόδου από το Νοέμβριο του 1962 μέχρι το Φεβρουάριο του 1965 και τον καθορισμό των τιμών και των εκπτώσεων για τις εξαγωγές κινίνης και κινιδίνης κατά τη διάρκεια της περιόδου από το Μάιο του 1964 μέχρι το Φεβρουάριο του 1965.

3) Μειώνει το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα από την προαναφερθείσα απόφαση σε 200 000 λογιστικές μονάδες.

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 15 Ιουλίου 1970.

Lecourt Monaco Pescatore Donner

Trabucchi Strauß Mertens de Wilmars

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Ιουλίου 1970.

Ο Γραμματέας
A. van Houtte

Ο Πρόεδρος
R. Lecourt